

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filozofia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Łódzki**

Data przeprowadzenia wizytacji: **25-26 listopada**

Warszawa, 2024

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	28
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	31
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	33
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	34
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	38
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41
5. Załączniki:	44
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	44
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	44
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	49
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	50

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	59
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	77
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	77
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	83

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Leon Miodoński, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Natasza Szutta, ekspert PKA
2. dr Magdalena Wołek, ekspert PKA
3. Piotr Kulczycki, ekspert ds. pracodawców
4. Daria Kamrowska, ekspert ds. studenckich
5. Agnieszka Kowalczyk, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filozofia prowadzonym na Uniwersytecie Łódzkim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały Nr 500/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2024/2025.

Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z Uchwałą Nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej od roku akademickiego 2023/2024. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Poprzednia wizytacja odbyła się 2019 r. i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Wizytacja została poprzedzona zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Odbyły się także spotkania organizacyjne, podczas których zostały wstępnie omówione poszczególne kryteria oceny, sprawy wymagających wyjaśnienia z Władzami Uczelni, podział obowiązków pomiędzy członków zespołu, a także szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni. Odbyły się również spotkania ze studentami, przedstawicielami Samorządu Studenckiego, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zespół oceniający dokonał również przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadził hospitację zajęć oraz ocenił bazę dydaktyczną wykorzystywaną w procesie kształcenia na kierunku filozofia.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu odbywała się na bieżąco podczas zaplanowanych spotkań. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji do sformułowania oceny oraz omówiono wnioski, uwagi i sugestie. Wizytacja zakończyła się spotkaniem

podsumowującym z Władzami Uczelni, podczas którego zespół oceniający przedstawił wstępne wnioski i sugestie dotyczące kształcenia na kierunku filozofia.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filozofia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	filozofia 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 194 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	97	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1920 godz.	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	194 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	194 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56 ECTS	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	filozofia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	filozofia 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 130 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	13	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1110 godz.	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	130 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	130 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	46 ECTS	-

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcję i cele kształcenia na kierunku filozofia Uniwersytetu Łódzkiego zorientowane są na rzetelne przygotowanie absolwentów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, którymi powinien charakteryzować się profesjonalny filozof, czyli posiadać wiedzę na temat dorobku filozofii jako szczególnej dyscypliny akademickiej oraz posiadać charakterystyczne dla tej dyscypliny umiejętności, jakimi są m.in. umiejętności analityczne i krytyczne oraz wrażliwość na wartości – najogólniej prawdę, dobro i piękno. Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku doskonale wpisują się w misję Uczelni, którą jest „rzetelne prowadzenie badań naukowych i aktywne głoszenie prawdy z nich płynącej, tak by mądrze kształcić kolejne pokolenia, być użytecznym dla społeczeństwa oraz odważnie odpowiadać na wyzwania współczesnego świata”.

Studia filozoficzne na UŁ w 100% mieszczą się w dyscyplinie filozofia, co jest odzwierciedlone w przypisanych do kierunku efektach uczenia się. Celem studiów jest przygotowanie kompetentnych absolwentów, którzy posiadają podstawową wiedzę ogólną (studia I stopnia), zaawansowaną wiedzę ogólną (studia II stopnia) z zakresu głównych subdyscyplin filozoficznych – historii filozofii, epistemologii, logiki, ontologii, etyki i estetyki. Posiadają także specyficzne dla studiów filozoficznych umiejętności – m.in. logicznego i krytycznego myślenia, ukazywania wieloaspektowości problemów filozoficznych, argumentowania i prowadzenia dyskusji, analizy tekstów filozoficznych w różnych językach nowożytnych oraz kompetencji społecznych – m.in. czynnego udziału w życiu naukowym, społecznym, kulturalnym.

Koncepcja studiów ocenianego kierunku jest zgodna z badaniami naukowymi uprawianymi na Uczelni w dyscyplinie filozofia, w której są prowadzone szerokie badania naukowe we wszystkich głównych subdyscyplinach filozoficznych jak historia filozofii, epistemologia, logika, ontologia, etyka i estetyka. Dowodem tego są liczne publikacje naukowe, organizacja i udział w różnych wydarzeniach naukowych zarówno w Polsce, jak i zagranicą oraz realizacja projektów badawczych finansowanych przez polskie i zagraniczne instytucje. Pracownicy IF UŁ, którzy są nauczycielami akademickimi na ocenianym kierunku, prowadzą także badania interdyscyplinarne, co dodatkowo poszerza ich perspektywę badawczą i pozytywnie wpływa na dydaktykę. Uczelnia nadto wydaje trzy czasopisma naukowo-badawcze ("Bulletin of the Section of Logic", "Hybris", "Acta Universitatis Lodzensis. Folia Philosophica. Ethica-Aesthetica-Practica", które są znane w środowisku polskich filozofów.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filozofia są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, które coraz częściej komunikuje potrzebę kształcenia tzw. umiejętności i kompetencji miękkich, pozwalających odnaleźć się absolwentom kierunku filozofia na rynku pracy. Odpowiadają także na oczekiwania rynku pracy, który domaga się kreatywnych, posiadających umiejętności krytycznego myślenia oraz komunikacji społecznej pracowników.

Koncepcja studiów uwzględnia znajomość metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia odbywają się stacjonarnie, jednakże studenci ocenianego kierunku wykorzystują narzędzia do nauczania

zdalnego (MS Teams i Moodle) do komunikacji z nauczycielami akademickimi, np. w trakcie konsultacji lub do przekazywania prac etapowych.

Efekty uczenia się przypisane do kierunku filozofia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Są także adekwatne do dyscypliny filozofia, do której w 100% jest przypisany oceniany kierunek. Matryca efektów obejmuje znajomość podstawowej i rozszerzonej terminologii filozoficznej w języku polskim i obcym, uporządkowaną wiedzę na temat głównych subdyscyplin filozoficznych, jak logika, ontologia, etyka, estetyka, epistemologia oraz relacji między nimi; znajomość metod badawczych i argumentacyjnych, właściwych dla tych subdyscyplin; rozumienie i umiejętność interpretacji tekstów filozoficznych; umiejętność analizowania argumentów filozoficznych – identyfikacji ich kluczowych tez i założeń. Efekty uczenia są także zgodne z ogólnoakademickim profilem studiów – „Prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego” (studia I stopnia); „Pisze opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, stosując oryginalne podejście i uwzględniając nowe osiągnięcia w zakresie filozofii” (studia II stopnia).

Efekty uczenia się są w znaczącej mierze zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (odpowiednio: studia I stopnia – 6; studia II stopnia – 7), niestety część z efektów nie jest dopasowanych wymaganym poziomem uzyskanej wiedzy i umiejętności. Absolwent studiów filozoficznych I stopnia całkiem słusznie „Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych, takich jak: logika, ontologia, etyka, estetyka, epistemologia”, „Rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych bądź deskryptywnych danego stanowiska lub też do związanych z nim założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych”, „Organizuje własną pracę i obiektywnie ocenia jej stopień zaawansowania”, „Wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych”. Jednak poziom wiedzy w określonych w matrycy zakresach został niewystarczająco dobrze określony, np. absolwent studiów pierwszego stopnia – „Zna i rozumie na poziomie podstawowym relację łączącą filozofię z kulturą”, „Zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim”, „zna podstawową terminologię filozoficzną głównych subdyscyplin filozoficznych w języku polskim na poziomie rozszerzonym”; „Zna podstawowe założenia najważniejszych kierunków i stanowisk współczesnej filozofii. Zgodnie z przyjętymi w PRK normami ta znajomość i rozumienie powinny być „na poziomie zaawansowanym”. ZO PKA rekomenduje dopasowanie efektów uczenia się do właściwych poziomów PRK.

Natomiast absolwent studiów II stopnia słusznie – „Wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie poglądy wybranego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej”, „Analizuje złożone argumenty filozoficzne, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między tezami”, „Ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz identyfikuje wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów”. Efekty te trafnie odzwierciedlają wymagania 7 poziom PRK. Jednak w przypadku m.in. efektów – „Zna i rozumie na poziomie zaawansowanym relację łączącą filozofię z kulturą”, „Zna i rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi”, „Ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka”, poziom wiedzy i umiejętności powinien być określony jako pogłębiony. ZO PKA rekomenduje dopasowanie efektów uczenia się do właściwych poziomów PRK.

Efekty uczenia się przypisane do kierunku filozofia są specyficzne dla dyscypliny filozofia, do której został przyporządkowany program kształcenia na ocenianym kierunku. Absolwent kierunku filozofia „Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych, takich jak: logika, ontologia, etyka, estetyka, epistemologia” oraz „Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla wybranych subdyscyplin i działów filozofii, takich jak: logika, etyka, epistemologia, etyka, historia filozofii, filozofia analityczna, filozofia współczesna (I stopień); „Wszelchstronnie zna i dogłębnie rozumie poglądy wybranego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej” oraz „Twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu własnych hipotez i konstruowaniu argumentacji” (II stopień).

Zakładane na ocenianym kierunku efekty uczenia się obejmują także komunikowanie się w języku obcym („Zna podstawową terminologię filozoficzną z wybranych subdyscyplin filozoficznych w języku obcym”, „Ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku filozofia, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”, „Potrafi przetłumaczyć na język polski z wybranego języka obcego prosty tekst filozoficzny”, „Posiada umiejętność przygotowania prostych prac pisemnych i wypowiedzi ustnych w języku obcym na poziomie podstawowym” (I stopień), oraz „Samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy prosty tekst filozoficzny”, „Samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski trudny tekst filozoficzny”, „Ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku filozofia, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (II stopień). Absolwent ocenianego kierunku powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prowadzenia działalności naukowej – „Organizuje własną pracę i obiektywnie ocenia jej stopień zaawansowania” i „Postępuje zgodnie z zasadami uczciwości naukowej, rzetelności badawczej i odpowiedzialności za trafność przekazywanej wiedzy” (I stopień) oraz „Zna zakres posiadanych przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego” i „Dostrzega, formułuje i rozwiązuje problemy etyczne związane z własną pracą badawczą i publikacyjną oraz odpowiedzialnością przed współpracownikami i innymi członkami społeczeństwa” (II stopień). Tak sformułowane efekty uczenia się założone dla kierunku filozofia UŁ są sformułowane językiem zrozumiałym, są także realizowalne i pozwalają stworzyć dobrze funkcjonujący system ich weryfikacji, uwzględniany m.in. w zasadach oceniania prac etapowych oraz prac dyplomowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie filozofia, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną na Uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnęte przez studentów, są odpowiednie dla profilu ogólnoakademickiego, jednak we wskazanych w opisie zakresach nie odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Dopasowanie efektów uczenia w podanym w opisie zakresie do odpowiednich poziomów PRK (6 – Studia I stopnia i 7 – studia II stopnia).

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe, realizowane na ocenianym kierunku, są zgodne z efektami uczenia się. Obejmują konieczny kanon wiedzy filozoficznej, ujęty w efektach uczenia się przypisanych do kierunku filozofia, szczególnie na zajęciach: *historia filozofii, podstawy logiki, wstęp do etyki, wstęp do epistemologii, wstęp do ontologii* itp. (studia I stopnia) oraz *historia filozofii 2.0, logika 2.0, etyka 2.0* itp. (studia II stopnia). Poza kanonem na zajęciach – w modułach od 01 do 04 (studia I stopnia), które są każdego roku proponowane przez poszczególne katedry Instytutu Filozofii (m.in. z etyki, historii filozofii, logiki) oraz ćwiczeniach w języku polskim i angielskim (studia I i II stopnia), studenci zapoznają się z bardziej szczegółowymi treściami programowymi z obszarów różnych subdyscyplin filozoficznych. Tematyka tych zajęć jest bezpośrednio powiązana z aktualnie prowadzonymi badaniami naukowymi przez pracowników IF UŁ. Obejmuje różne tradycje i nurty filozoficzne. Szereg zajęć ujętych w programie studiów jest ukierunkowanych wprost na kształtowanie i doskonalenie ważnych umiejętności, koniecznych do uprawiania filozofii oraz innych dyscyplin naukowych (*metodyka pisania tekstów filozoficznych, technologia informacyjna, metodyka wypowiedzi ustnych* – I stopień; *pisanie tekstów akademickich* – II stopień). Literatura ujęta w sylabusach zajęć obejmuje zarówno teksty źródłowe, jak i opracowania, te szeroko uznane w gronie specjalistów oraz najnowsze, obecnie dyskutowane. Studenci otrzymują wszechstronną wiedzę filozoficzną oraz konieczne umiejętności do prowadzenia

badan w obszarze filozofii, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy oraz metodyki badan w dyscyplinie filozofia.

Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku, zgodnie z powyższą analizą są kompleksowe i specyficzne dla zajęć ujętych w programie studiów filozoficznych, tym samym zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych dla tych studiów.

Studia na ocenianym kierunku są prowadzone jedynie w formie stacjonarnej. Studia filozoficzne I stopnia trwają 6 semestrów, w trakcie których student realizuje 194 punktów ECTS, czyli 14 ECTS ponad wymagane minimum. Łączna liczba godzin dydaktycznych wynosi 1920. Uczelnia – jak tłumaczy – przyjęła ogólny algorytm przypisywania poszczególnym typom zajęć i stosuje go na wszystkich kierunkach studiów, bez uwzględniania ich specyfiki, np. ilości zadanego do przeczytania materiału. Nakład pracy liczony w punktach ECTS jest oszacowany bardzo konsekwentnie (*podstawy logiki, wstęp do etyki, epistemologii* itp. po 60 godzin (6 ECTS), *historia filozofii starożytnej, historia filozofii nowożytnej* po 90h (9 ECTS), *translatorium, ćwiczenia w języku polskim, ćwiczenia w języku angielskim* po 30h (3 ECTS). Jednak sylabusy zajęć wykazują poważne różnice w realizacji zajęć oraz wymaganiach stawianych studentom. Są zajęcia, do których studenci czytają bardzo wiele lektur i takie, które nie wymagają takiego przygotowania. Podobne różnice mają miejsce w metodach weryfikacji efektów przedmiotowych (prezentacje i projekty wymagające przygotowania poza zajęciami na uczelni oraz aktywność we wspólnym analizowaniu i komentowaniu lektur na zajęciach). Studia filozoficzne II stopnia trwają 4 semestry (130 ECTS, czyli więcej o 10 ECTS niż wymagane minimum). Nakład pracy jest szacowany w punktach ECTS w analogiczny sposób jak na studiach I stopnia. (*historia filozofii 2.0, filozofia współczesna 2.0* po 90h (9 ECTS) *etyka 2.0, epistemologia 2.0, ontologia 2.0* – po 60 godzin (6 ECTS); *ćwiczenia w języku obcym* 30h (5 ECTS), *filozofia analityczna 2.0*, 30h (3 ECTS). ZO PKA rekomenduje przeanalizowanie sposobu obliczania nakładu pracy studentów, szacowanego w punktach ECTS, w odniesieniu do poszczególnych zajęć (a nie ich form), ich treści programowych (w tym zadanej literatury), metod weryfikacji (prezentacja, esej, projekt, kolokwium) efektów uczenia się. Każda z tych metod wymaga nieco innego wymiaru samodzielnej pracy.

W tabeli 3 RSO (s. 78-79) jednostka podaje, że łączna liczba punktów ECTS na studiach I stopnia, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 194 ECTS, a II stopnia 130 ECTS. To oznaczałoby, że nauczyciele akademicy prowadzący jeden moduł w semestrze, w wymiarze 3 ECTS, musieliby pozostawać w bezpośrednim kontakcie ze studentami ok 75-90 godzin (przy założeniu, że 1 ECTS = 25-30 godzin kontaktowych). Tymczasem takie zajęcia trwają w planie zajęć jedynie 30h i analogicznie 60h – 6ECTS, 90h – ECTS. 194 ECTS z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oznaczałoby minimum 4850h w programie studiów, a 130 ECTS – 3250h, czego nie odzwierciedla aktualny program studiów. ZO PKA zaleca dostosowanie liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia i studentów w programie studiów do wymogów ustawowych.

Sekwencja zajęć, ich forma i liczba na kierunku filozofia I stopnia umożliwiają realizację zakładanych efektów uczenia się. Studia rozpoczynają się zajęciami (wykładami i ćwiczeniami) z *historii filozofii starożytnej i średniowiecznej* (90h), *podstawami logiki* (60h), *wstępem do epistemologii* (60h) oraz *metodyką pisanie tekstów naukowych* (30h), przygotowującą do pisanie prac etapowych oraz seminaryjnych. W kolejnym roku studiów wprowadzane są kolejne subdyscypliny filozoficzne – *wstęp*

do etyki, estetyki, ontologii oraz zajęcia pogłębiające i uszczegóławiające uzyskaną wiedzę w różnych modułach, *ćwiczeniach w języku polskim* i *ćwiczeniach w języku angielskim*. Dochodzą także zajęcia kształtujące szczególne umiejętności filozoficzne – *spory, dyskusje, interpretacje w filozofii* oraz *metodyka wypowiedzi ustnych*. Od trzeciego roku studiów studenci są zobowiązani do uczestniczenia w *seminarium licencjackim*, na którym przygotowują swoje prace dyplomowe. Na studiach drugiego stopnia sekwencja zajęć jest bardzo podobna. Studenci uczestniczą w pogłębionych zajęciach z logiki (*logika 2.0*), epistemologii (*epistemologia 2.0*), etyki (*etyka 2.0*) itd. Biorą udział w *seminarium dyplomowym* (przez cały tok studiów), uczą się pisania tekstów akademickich (*pisanie tekstów akademickich*), biorą udział w *ćwiczeniach w języku polskim* i *ćwiczeniach w języku obcy (angielskim)* o bardzo zróżnicowanej tematyce filozoficznej. Obowiązują ich także *translatoria*, w trakcie których czytają i tłumaczą złożone teksty filozoficzne. Na ocenianym kierunku zasadniczo nie prowadzi się wykładów podawczych. Wszystkie zajęcia mają charakter konwersatoryjnych, co w znacznym stopniu aktywizuje studentów i motywuje do samodzielnej pracy. Studenci w ramach zajęć przygotowują prezentacje, ich wygłaszanie poprzedzają przygotowaniem i przesłaniem listy pytań, stanowiących punkt wyjścia do dyskusji w trakcie zajęć. W programie zajęć są także zajęcia warsztatowe i projektowe. Układ zajęć na ocenianym kierunku pozwala w pełni zrealizować zakładane efekty uczenia się.

Wprawdzie autorzy raportu twierdzą, że znaczącą część zajęć w programie studiów stanowią zajęcia do wyboru (56 ECTS na studiach I stopnia, 46 ECTS – studia II stopnia), jednak bliższe przyjrzenie się zasadom wyboru tych zajęć oraz analiza rozkładu zajęć w poszczególnych semestrach nie potwierdza tych deklaracji. Tzw. zajęcia do wyboru są wybierane w toku preselekcji, czyli studenci głosują, w których z oferowanych zajęć chcą uczestniczyć przed rozpoczęciem kolejnego semestru, a uruchamiane są jedynie te zajęcia, które uzyskały wymaganą większość. Studenci, którzy pozostają w mniejszości, muszą uczestniczyć w zajęciach wybranych przez większość grupy. Faktycznie całe roczniki uczestniczą w tych samych zajęciach, zatem na ocenianym kierunku nie jest spełniony warunek indywidualizacji ścieżki kształcenia na wymaganym poziomie (30% ECTS).

Plan zajęć obejmuje zajęcia, które są ściśle powiązane z prowadzoną w IF UŁ działalnością naukową. Wszyscy nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, posiadają dorobek naukowy w zakresie wykładanych treści programowych.

Na ocenianym kierunku kształcenie w zakresie obcego języka nowożytnego, głównie języka angielskiego jest na bardzo wysokim poziomie, choć studenci mogą wybierać różne lektoraty. Jednak zajęcia z filozofii są prowadzone w języku angielskim. W przypadku studentów zainteresowanych filozofią niemiecką czy francuską istnieje możliwość filozofowania w tych językach w ramach indywidualnych spotkań z pracownikami akademickimi, którzy są biegli w różnych językach. Studenci kierunku filozofia I stopnia realizują obowiązkowo 120 (4 ECTS) godzin zajęć z języka obcego nowożytnego (4 semestry po 30 godzin) oraz 90 godzin (19 ECTS) translatorium tekstów filozoficznych i 120 godzin (20 ECTS) ćwiczeń prowadzonych w języku obcym nowożytnym, w sumie 330 godzin (36 ECTS) zajęć w języku obcym nowożytnym. Na studiach II stopnia obowiązuje 90 godzin ćwiczeń w języku obcym (15 ECTS) oraz 90 godzin translatorium (12 ECTS), czyli razem 180 godzin (27 ECTS) godzin w obcym języku. O ile lektoraty przygotowują studentów do poprawnego gramatycznie mówienia i pisanie w języku obcym, translatoria i ćwiczenia w języku obcym doskonałą rozumienie i praktyczne stosowanie specjalistycznego języka filozoficznego. Lektoraty są prowadzone przez Studium Języków Obcych UŁ, natomiast zajęcia poszerzające znajomość specjalistycznego,

filozoficznego języka przez pracowników Instytutu Filozofii UŁ. Taka liczba zajęć językowych pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych etapach studiów (I stopień poziom B2, II – B2+).

Plan studiów I i II stopnia ocenianego kierunku obejmuje przedmiot z zakresu nauk społecznych w wymaganym wymiarze 5 punktów ECTS (30 godzin).

Na wizytowanym kierunku prowadzone są zajęcia w niedużych grupach, w których komfort pracy jest bardzo wysoki i można stosować bardzo zróżnicowane metody kształcenia. Sylabusy zajęć potwierdzają tę różnorodność. Już dawno zrezygnowano z wykładów wyłącznie podawczych. Każde zajęcia obejmują konwersację (np. pytania kierowane do studentów, eksperymenty myślowe, burzę mózgów) oraz dyskusję. Nauczyciele akademicki m.in. przygotowują prezentacje multimedialne lub proponują pracę z tekstami źródłowymi. Takie metody są charakterystyczne dla edukacji filozoficznej i stymulują do samodzielnej pracy. Studenci w ramach zajęć pracują nad wspólnym przygotowaniem różnych projektów, których efektem są m.in. eseje filozoficzne, wystawy, strony internetowe z filozoficznymi treściami lub debaty filozoficzne na temat wybrany przez grupę ćwiczeniową. Dobór metod kształcenia na ocenianym kierunku uwzględnia osiągnięcia współczesnej dydaktyki (projekty, debaty) akademickiej i nie porzuca starych sprawdzonych metod jak czytanie i komentowanie klasycznych tekstów filozoficznych.

Na ocenianym kierunku zajęcia są prowadzone na Uczelni, a nowoczesne techniki kształcenia na odległość – platforma Moodle oraz Microsoft Teams – są wykorzystywane jako dobre narzędzie kontaktu pomiędzy nauczycielami i studentami, wymiany materiałów dydaktycznych oraz prac domowych. Zarówno studenci, jak i nauczyciele są przygotowani do ich obsługi.

Metody kształcenia wykorzystywane na ocenianym kierunku filozofia stymulują studentów do samodzielnej i aktywnej pracy oraz przygotowują do samodzielnego prowadzenia badań w obszarze filozofii. Studenci są w pełni zaangażowani w proces uczenia się.

Podnoszenie kompetencji językowych odbywa się na trzech grupach zajęć, które korzystają z różnych metod uczenia się – lektoriaty (ćwiczenie gramatyki, konwersacje), translatoria (tłumaczenie tekstów filozoficznych z i na język obcy), ćwiczeń w języku obcym (ćwiczenie rozumienia i dyskusji w specjalistycznym języku obcym). Wszystkie metody wykorzystywane na kierunku filozofia zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym także językowych (odpowiednio na poziomie B2 i B2+).

Ze względu na niewielką liczbę studentów pracownicy kierunku bez trudu dopasowują proces uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów. Pracownicy wychodzą naprzeciw potrzebom osób z różnymi niepełnosprawnościami w zależności od rodzaju ich dysfunkcji (np. niedowidzenie, dysfunkcje ruchowe czy psychiczne) oraz tym studentom, którzy studiują także inne kierunki lub są szczególnie zainteresowani filozofią. Rozplanowanie zajęć w tygodniu jest zgodne z zasadami higieny pracy. Studenci mają zajęcia zblokowane do 6 godzin dziennie, pomiędzy zajęciami są 15 minutowe przerwy. W rozkładzie zajęć nie ma okienek. Zwykle zajęcia kończą ok 15.00 najpóźniej przed 17.00. Jeden dzień w tygodniu jest wolny na czytanie i pracę własną.

Sesje egzaminacyjne trwają wystarczająco długo: zimowa – 2 tygodnie, letnia – 3 tygodnie, zimowa sesja poprawkowa – 1 tydzień. Długość i termin letniej sesji poprawkowej pozostaje w gestii Dziekana. Taka organizacja roku akademickiego sprzyja weryfikacji efektów uczenia się oraz dostarczeniu studentom informacji zwrotnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie filozofia, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów są poprawne. Problem stanowi sposób szacowania nakładu pracy studentów liczbą ECTS. Jest zbyt sztywny, ustalony dla całego Uniwersytetu, bez uwzględnienia specyfiki nauczanych treści, metod (np. ilości literatury), sposobów weryfikacji efektów uczenia się (np. udział w zajęciach, przygotowanie projektu, przygotowanie się do egzaminu). Podobny problem stanowi oszacowanie liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS. Na ocenianym kierunku nie jest także spełniony wymóg indywidualizacji programu uczenia się. Wybory zajęć filozoficznych (poza obowiązkowym kanonem) dokonują się w preselekcji. Wszyscy studenci tego samego toku studiów realizują ten sam program. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. Braku 50% punktów ECTS ujętych w programie studiów uzyskanych w trakcie zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentami.
2. Braku indywidualizacji ścieżki kształcenia na poziomie 30% ECTS.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dopasowanie sposobu przypisywania punktów ECTS do poszczególnych zajęć (ich treści, metod, sposobów weryfikacji efektów), a nie ich typów (ćwiczenia, wykłady, translatoria).

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie programu studiów do ustawowego wymogu 50% punktów ECTS ujętych w programie studiów jest uzyskanych w trakcie zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentami.
2. Zaleca się zagwarantowanie studentom indywidualizacji ścieżki kształcenia na poziomie 30% ECTS.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia stacjonarne I i II stopnia na kierunek filozofia odbywa się zgodnie z zasadami przeprowadzania rekrutacji zamieszczonymi w przepisach ogólnych obowiązujących w Uczelni. Podczas rekrutacji na studia I stopnia brane są pod uwagę wyniki matur z 2 przedmiotów obowiązkowych (wymaganych). Kandydujący mają wybór w zakresie pierwszego z przedmiotów. Mogą wskazać: język polski, matematykę, historię lub biologię. Drugim przedmiotem musi być dowolny, wskazany przez osobę kandydującą, język obcy nowożytny. Ponadto kandydujący mogą wskazać jeden przedmiot dodatkowy (niewymagany), co pozwala na zdobycie dodatkowych punktów. Może nim być: fizyka, WoS, filozofia lub historia sztuki. Określona została punktacja i sposób przeliczania wyników matur zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym. Decydują one o miejscu na liście rankingowej, która uwzględnia przyjęte na dany rok limity. Kryteria rekrutacyjne na studia II stopnia umożliwiają przyjęcie osób, które ukończyły dowolne studia licencjackie lub magisterskie. Tu, podobnie jak w przypadku studiów I stopnia, o przyjęciu decyduje miejsce na liście rankingowej.

Kryteria kwalifikacji na studia I i II stopnia nie zapewniają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Wynika to z tego, że część zajęć prowadzona jest w języku angielskim, którego znajomością nie muszą wykazać się kandydujący. By dostać się na I stopień studiów wymagana jest bowiem matura z dowolnego języka nowożytnego. Nie musi nim być język angielski. Natomiast na studia II stopnia przyjmowani są wszyscy chętni posiadający dyplom ukończenia dowolnej uczelni, bez selekcji pod kątem znajomości angielskiego. Kryteria kwalifikacji na studia w obu przypadkach dopuszczają więc możliwość przyjęcia osób nie znających języka angielskiego lub nie znających go na odpowiednim poziomie, podczas gdy program studiów zarówno I jak i II stopnia pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie języka nowożytnego jedynie w przypadku, gdy student kontynuuje w trakcie studiów naukę języka angielskiego, który w momencie rozpoczynania studiów I stopnia znał na poziomie B1, a w przypadku studiów II stopnia na poziomie B2. Studiujący na I stopniu mogą wybrać lektoraty z różnych języków nowożytnych, ale zajęcia kierunkowe, w których muszą uczestniczyć wszyscy studenci kierunku (*ćwiczenia w języku obcym* i *translatoria*, w sumie 210 godzin) odbywają się obecnie jedynie w języku angielskim. Podobna sytuacja występuje na studiach II stopnia – *ćwiczenia*

w języku obcym i *translatoria* obejmują w sumie 180 godzin i są obowiązkowe dla wszystkich studiujących.

Na problem ten zwrócił już uwagę ZO PKA wizytujący kierunek poprzednim razem (w 2019 roku), wskazując „że wymagania rekrutacyjne nie precyzują, który język nowożytny kandydat na studia powinien znać na poziomie maturalnym (B1), zaś program studiów de facto zakłada, że jest to język angielski”. Uczelnia nie uwzględniła tych uwag, dlatego ZO PKA zaleca określenie kryteriów rekrutacyjnych w taki sposób, żeby każda osoba przyjęta na studia posiadała wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydującym równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Nie uwzględniają natomiast informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Uczelnia określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonych w programie studiów. Ponadto wskazała procedurę powoływania i działania komisji weryfikującej efekty uczenia się oraz wytyczne dla podstawowych jednostek Uczelni, dotyczące tworzenia systemu ich potwierdzania. Jednak dla kierunku takie zasady nie zostały określone, co ZO PKA potwierdził podczas spotkania z zespołem przygotowującym RS. Według autorów RS wynika to z braku zainteresowania osób kandydujących tą formą przyjęcia na studia oraz trwających prac nad wprowadzeniem nowych procedur.

W Uczelni zostały określone warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. Zaliczenie efektów uczenia się w tym wypadku odbywa się na podstawie umów, których podmiotami są osoby studiujące, UŁ oraz inna uczelnia, w której studiujący zamierzają osiągnąć dane efekty uczenia się. Zgodnie z obowiązującym regulaminem decyzje w sprawach dotyczących potwierdzenia efektów uczenia się podejmuje dziekan.

Proces dyplomowania określają ogólne zasady przyjęte na Uczelni. Przygotowanie pracy dyplomowej odbywa się w ramach seminarium licencjackiego. Tytuł pracy oraz osoba promotora muszą uzyskać rekomendację Rady Instytutu Filozofii, a następnie zostać zatwierdzone przez Radę Wydziału. Gotowe prace podlegają sprawdzeniu przez jednolity system antyplagiatowy (JSA) po czy są oceniane przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje w zakresie problematyki pracy dyplomowej (promotor i recenzent). Należy podkreślić, że wszystkie przedstawione zespołowi oceniającemu recenzje przygotowane zostały bardzo skrupulatnie i szczegółowo. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja, składająca się co najmniej z trzech osób. Przewodniczącym komisji jest Dziekan lub wskazany przez niego nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego. W skład komisji wchodzi także promotor i recenzent pracy dyplomowej.

Na kierunku nie sformułowano specyficznych zasad dyplomowania wskazujących na dyscyplinę naukową filozofia, w zakresie której są przygotowywane prace dyplomowe i nie określono merytorycznych kryteriów jakie powinny one spełniać. Podczas poprzedniej wizytacji ZO PKA zwrócił uwagę na brak „jasnego i wyraźnego sformułowania przez Jednostkę standardów dyplomowania, w tym i zasad formułowania pytań na egzaminie dyplomowym (z rozróżnieniem na pierwszy i drugi stopień studiów)”. Nadal, biorąc pod uwagę chociażby ilość zadawanych pytań egzaminacyjnych, widoczne są różnice pomiędzy przebiegiem poszczególnych obron (co można stwierdzić na podstawie

protokołów). Raz zadawane są 2 pytania (np. podczas obrony pracy licencjackiej pt. „Zastosowania wybranych metod erystycznych Artura Schopenhauera we współczesnej komunikacji”, czy magisterskiej „Wciąż aktualny paradoks bolesnej sztuki. Arystoteles, Hume i myśl współczesna”). Innym razem zadawane są 3 pytania (np. obrona pracy licencjackiej pt. „Czy kino spełnia postulat komunikacji z prawdziwym bytem? Kino Deleuze'a”, czy „Hermeneuryczna „sprawa tekstu”. Analiza porównawcza wątków myśli Hansa-Georga Gadamera i Paula Ricoeura”).

Analiza prac dyplomowych także wskazuje na znaczne różnice w zakresie formalnych i merytorycznych kryteriów, według których były one przygotowane. Jedne prace posiadają strukturę, na którą składają się: wstęp, poszczególne rozdziały podzielone na mniejsze części tematyczne, zakończenie i bibliografia; zawierają stronę tytułową i spis treści. Inne zastępują wstęp zarysem problematyki, zakończenie podsumowaniem czy wnioskami końcowymi. Jeszcze inne nie mają ani strony tytułowej ani spisu treści, pisane są w formie przypominającej artykuł naukowy czy rozbudowany esej. W zasadniczy sposób różnią się objętością oraz ilością pozycji w spisie bibliograficznym, przy czym nie jest to podyktowane ani zawartością merytoryczną ani poziomem studiów. Np. praca magisterska pt. „Wciąż aktualny paradoks bolesnej sztuki. Arystoteles, Hume i myśl współczesna” ma 44 strony i 21 pozycji bibliograficznych, a praca pt. „Zastosowanie sztucznej inteligencji w automobilności źródłem dylematów moralnych” to aż 138 stron i ponad 100 pozycji w bibliografii. Podobne różnice widoczne są w pracach licencjackich. ZO PKA zaleca sformułowanie specyficznych dla kierunku filozofia zasad i procedur dyplomowania potwierdzających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów (przygotowanie do rozpoczęcia pracy badawczej na studiach I stopnia i prowadzenia pracy badawczej na stopniu II). Procedury te powinny wskazywać wymagania merytoryczne i formalne stawiane pracom dyplomowym, z rozróżnieniem na pierwszy i drugi stopień studiów. To pozwoli osobom studiującym na odpowiednie opracowanie tekstu prac oraz przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studiujących efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają równe traktowanie studiujących. Wszyscy studenci zobowiązani są do zaliczenia kompletu przedmiotów przewidzianych w programie studiów, w tym złożenia prac dyplomowych i zdania egzaminu dyplomowego. Istnieje możliwość zaadaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Szczegółowe zasady pozwalające na studiowanie w trybie indywidualnym określone są w Regulaminie Studiów.

Obowiązujące w Uczelni ogólne zasady dotyczące weryfikacji efektów uczenia się i oceny ich osiągnięcia zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Wskazują one, w jaki sposób studiującym przekazywane są informacje zwrotne na temat stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Są one przekazywane w trakcie całego cyklu dydaktycznego, na każdym etapie studiów w formie ustnej (omówienie wyników kolokwii, referatów, wypowiedzi podczas zajęć) oraz pisemnej (komentarze do pisemnych prac częściowych, esejów, prac projektowych), w tym w postaci szczegółowych recenzji prac licencjackich i magisterskich.

W razie sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją efektów uczenia się (jak zakwestionowanie wystawionej oceny przez studiujących, czy dostrzeżenie zachowań nieetycznych) istnieją określone

procedury postępowania, wskazujące możliwość przeprowadzenia komisyjnego zaliczenia czy egzaminu w razie stwierdzenia nieprawidłowości w sposobie ich przeprowadzenia.

Uczelnia zagwarantowała możliwość identyfikacji studiujących podczas weryfikacji i oceny efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zadbana też o bezpieczeństwo dotyczących ich danych.

Stosowane na ocenianym kierunku metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studiujących efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) są różnorodne. Przybierają one postać testów, kolokwii, prac pisemnych m.in. w formie mini-esejów czy prac o charakterze warsztatowym i projektowym. Metody te są specyficzne dla filozofii i generalnie uwzględniają wszystkie kategorie efektów (wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne). Osiągnięcie efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych nie zostało jednak uwzględnione w części zajęć o charakterze ćwiczeniowym, które są szczególnie do tego przystosowane. Np. na ćwiczeniach *moduł 04 (projekt) (0200-MD04PAF)* przewidziano jedynie osiągnięcie efektów o charakterze wiedzy.

Sposoby i kryteria oceniania efektów uczenia się nie zawsze też zostały opisane w sposób jasny i precyzyjny, a więc gwarantujący bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. W sylabusach zajęć widoczne są często jedynie ogólne, w praktyce niewiele mówiące, informacje dotyczące warunków zaliczenia. Przykładem może być sylabus zajęć *historia filozofii 2.0* (studia II stopnia), gdzie sposoby i kryteria oceniania wyrażono w sposób nieczytelny i wieloznaczny: „DLA CZ. I.:Descartes R., Medytacje o pierwszej filozofii wraz z zarzutami uczonych mężów i odpowiedziami autora oraz Rozmowa z Burmanem, tłum. M. i K. Ajdukiewiczowie, t. I-II, Warszawa 1958.Descartes R., Rozprawa o metodzie właściwego kierowania rozumem i poszukiwania prawdy w naukach, tłum. W. Wojciechowska, Warszawa 1981; Malebranche N., Poszukiwanie prawdy, tłum. M. Frankiewicz, t. I-II, Warszawa 2011;Spinoza, Etyka w porządku geometrycznym dowiedziona, tłum. I. Myśliński, Warszawa 1954; Leibniz G. G. W., Wyznanie wiary filozofa, Rozprawa metafizyczna, Monadologia, Zasady natury i łaski oraz inne pisma filozoficzne, tłum.: S. Cichowicz, J. Domański, H. Krzeczkowski, H. Moese, Warszawa 1969. DLA CZ. II.: 1. J. Locke, Badania dotyczące rozumu ludzkiego, t. I, ks. I, rozdz. II 2. G. W. Leibniz, Nowe rozważania dotyczące rozumu ludzkiego, ks. I, rozdz. I, Monadologia 3. D. Hume, Badania dotyczące rozumu ludzkiego, rozdz. II, VII 4. I. Kant, Prolegomena..., Uwaga I i II, § 53. Independent analysis and interpretation of a fragment of the source text with an indication of the basic philosophical problem and its solution”. Zapis ten z pewnością nie wskazuje żadnych sposobów i kryteriów oceny, ale stanowi spis lektur zupełnie zresztą niewspółmierny dla czasu pracy osób studiujących wyrażonego w punktach ECTS przypisanych do zajęć.

Często wskazanym w sylabusach kryterium oceniana jest obecność na zajęciach, która nie jest tożsama z osiągnięciem efektów uczenia się (np. na zajęciach *ćwiczenia w języku polskim - jednostka i państwo w filozofii politycznej Immanuela Kanta*, I stopień studiów).

W zdecydowanej większości przypadków sylabusy nie precyzują co studiujący powinni konkretnie zrobić, by otrzymać określoną ocenę np. 5,0 czy 3,5. Zamiast wskazywać sposoby i kryteria oceniania zawierają ogólne zapisy tj.: „ocena na podstawie stopnia aktywności i merytoryczności wypowiedzi” (*wstęp do ontologii*, I stopień studiów); „na podstawie pracy samodzielnej, z uwzględnieniem zaangażowania w zajęcia” (*translatorium „The Myth of the Magus” by E.M. Butler*, I stopień); „bieżąca ocena aktywności i przygotowania do zajęć; praca semestralna; kontrola obecności”

(*filozofia współczesna 2.0*, II stopień); „ocenę sugeruje promotor. Ostateczną ocenę wystawia koordynator biorąc pod uwagę obecność na seminariach” (*seminarium magisterskie 1, 2 i 3*, II stopień). To utrudnia studiującym zrozumienie, jakie konkretne działania są niezbędne, by osiągnąć oczekiwany wynik, a także nie gwarantuje bezstronności i transparentności procesu weryfikacji efektów uczenia się oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Zdarza się też, że ogólne efekty uczenia się przewidziane w programie studiów dla danych zajęć w ogóle nie zostały uwzględnione w ich sylabusach w postaci efektów szczegółowych lub zostały uszczegółowione w sposób nieprawidłowy, co uniemożliwia ich właściwą weryfikację. Przykładowo: zgodnie z programem studiów I stopnia zajęcia – *język starożytny* powinny umożliwić osiągnięcie 2 efektów z kategorii wiedzy i 1 z zakresu umiejętności: „zna podstawową terminologię filozoficzną z wybranych subdyscyplin filozoficznych w języku obcym (2F-1A_W05); „ma świadomość kompleksowej natury języka filozofii oraz historycznej zmienności jego znaczeń (02F-1A_W13); „posiada umiejętność przygotowania prostych prac pisemnych i wypowiedzi ustnych w języku obcym na poziomie podstawowym” (02F-1A_U16). Natomiast w sylabusie zajęć przewidziano osiągnięcie tylko 1 z 2 wskazanych w programie studiów efektów uczenia się w kategorii wiedzy, za to 2 z kategorii umiejętności (choć program zakłada osiągnięcie 1): „wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje z różnorodnych źródeł (02F-1A_U01) oraz „samodzielnie zdobywa wiedzę” (02F-1A_U02). Żaden z tych ostatnich nie odnosi się do umiejętności przygotowania prac pisemnych i wypowiedzi ustnych w języku obcym, co stanowi istotną rozbieżność. Dodatkowo, w sylabusie pojawiły się 2 efekty uczenia się z obszaru kompetencji, podczas gdy program studiów nie przewidywał osiągnięcia żadnego.

Podobne rozbieżności pomiędzy ogólnymi a szczegółowymi efektami uczenia się występują na studiach II stopnia. Przykładowo, zgodnie z programem studiów, zajęcia – *ćwiczenia w języku obcym* (0200-12010BF; 0200-12011BF; 0200-CO033BF, semestry 2, 3 i 4) powinny umożliwiać osiągnięcie po 1 efekcie z każdej z trzech kategorii: wiedzy („ma gruntowną znajomość metod interpretacji tekstu filozoficznego, umiejętności i kompetencji społecznych”, 02F-2A_W13), umiejętności („twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu własnych hipotez i konstruowaniu argumentacji”, 02F-2A_U03) i kompetencji społecznych („zna zakres posiadanych przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego”, 02F-2A_K01). Jednak efekty uczenia się określone w różnych sylabusach tych zajęć stanowią uszczegółowienie wielu (czasami kilkunastu) ogólnych efektów uczenia się, nie zawsze zresztą znajdują się wśród nich 3 przewidziane w programie studiów. Np. w sylabusie zajęć *ćwiczenia w języku obcym* (0200-12010BF) w kategorii umiejętności wskazano następujące efekty: „K_U01 umie rejestrować i prowadzić dyskusje w sposób logicznie poprawny; K_U10 potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę dotyczącą logiki w praktyce; K_U17 potrafi formułować oceny na temat argumentacji i teorii oraz przewidywać logiczne konsekwencje działań; K-U02- samodzielnie zdobywa wiedzę i poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze; k-U10- precyzyjnie formułuje w mowie i na piśmie w języku angielskim problemy i zagadnienia logiczne filozoficzne, stawia własne tezy i umie je uzasadnić; K-U12- samodzielnie tłumaczy na język angielski własny tekst dotyczący logiki i vice versa; k-U17- rekonstruuje i konstruuje argumentacje z perspektywy różnych stanowisk filozoficznych uwzględniając właściwe każdemu z nich typy argumentów logicznych i dostrzegając różnice i podobieństwa między nimi” (pisownia oryginalna). Wśród tych wszystkich efektów nie pojawia się jednak ogólny efekt uczenia się z zakresu umiejętności wskazany w programie studiów.

W większości sylabusów zajęć zarówno I, jak i II stopnia studiów szczegółowe efekty uczenia się są kopiami efektów ogólnych, bez ich doprecyzowania i dostosowania do specyfiki konkretnych zajęć. Efekt zapisany w sylabusie wyżej wymienionych zajęć *ćwiczenia w języku obcym* jako: „samodzielnie zdobywa wiedzę i poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze”, to właśnie skopiowany efekt ogólny. Taka sytuacja powoduje, że jeden i ten sam ogólny efekt uczenia się realizowany jest wielokrotnie. Nie jest to sytuacja prawidłowa.

Efekty uczenia się wskazane w sylabusach nie zawsze stanowią także prawidłowe uszczegółowienie efektów ogólnych (np. w sylabusie opisywanych zajęć efekt ogólny „ma gruntowną znajomość metod interpretacji tekstu filozoficznego (02F-2A_W13) został uszczegółowiony jako „ma szeroką znajomość i zna zależności między kształtowaniem się kolejnych teorii logicznych jako narzędzia poznawania a zmianami w sposobach myślenia” (K_W13), co nie wykracza poza treść efektu ogólnego.

Dodatkowo sylabusy *ćwiczeń w języku obcym* (0200-12010BF; 0200-12011BF; 0200-CO033BF); przygotowane przez różnych nauczycieli akademickich choć określają odmienne efekty szczegółowe, dostosowane do realizowanych treści – co jest właściwe – to jednocześnie wskazują różne efekty ogólne zarówno pod względem ich treści, jak i liczby. Tymczasem w tym wypadku, niezależnie od osoby prowadzącej, sposobu realizacji zajęć i szczegółowych treści, studiujący powinni osiągać te same ogólne efekty uczenia się.

Sylabusy zawierają także wprowadzające w błąd zapisy. Przykładowo, w opisie zajęć *filozofia współczesna 2.0* wskazano, że jest to przedmiot na studiach I stopnia („Rok i semestr studiów: semestr letni, rok 1, studia licencjackie”), podczas gdy faktycznie należy on do programu studiów II stopnia.

W sylabusach zajęć II stopnia studiów zdarza się ponadto, że wymagania wstępne określone zostały na zawyżonym poziomie, co spowodowałoby – jeśliby tych zapisów przestrzegać – że część studentów nie mogłaby uczestniczyć w zajęciach. Tym samym nie mogliby oni osiągnąć danych efektów uczenia się. Np. warunkiem uczestniczenia w zajęciach *logika 2.0* jest: „Ukończenie kursu *logika ogólna*”. Nie spełnią tego warunku osoby, które zostały przyjęte po studiach, na których taki kurs nie jest prowadzony. Nie powinny więc one uczestniczyć w *logice 2.0*, co oznacza niemożliwość osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Czasem też wymagania wstępne są niezrozumiałe: np. „udział w dyskusji, esej końcowy” (*ćwiczenia w języku polskim - jesteśmy dziś wolni czy też nie? spory o wolność jednostki w świecie współczesnym w świetle myśli Byung-Chul-Han i innych*). Nie wiadomo jak te zapisy rozumieć.

Metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do uczestnictwa w działalności naukowej (I stopień) oraz jej prowadzenia (II stopień) m.in. na podstawie przygotowanej pracy dyplomowej i w trakcie egzaminu dyplomowego. Metody te umożliwiają także sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 (I stopień). Na studiach I stopnia realizowane są lektoraty z *języka nowożytnego* (w wymiarze 120 godzin) i zajęcia *język starożytny* (60 godzin). *Ćwiczenia w języku obcym* (120 godzin) oraz *translatoria* (90 godzin) prowadzone są wyłącznie w języku angielskim. W trakcie wymienionych zajęć studiujący m.in. wykonują ćwiczenia gramatyczne, prowadzą konwersacje, analizują i tłumaczą teksty.

Na studiach II stopnia w ramach *ćwiczeń w języku obcym* (90 godzin) i *translatoriów* (90 godzin), które prowadzone są, podobnie jak na stopniu I, w języku angielskim, studenci przygotowują referaty, streszczenia wykładów online, tworzą bazę terminologiczną, prowadzą dyskusje oraz

układają pytania do tekstów. Metody weryfikacji są odpowiednie, jednak problem stanowi fakt, że efekt uczenia się: „ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku filozofia, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (02F-2A_U20) został wpisany wyłącznie do sylabusu jednego z *translatorów* (*Translation of the fragments of the book: Brian P. Copenhaver, Magic and the Dignity of Man: Pico*

della Mirandola and His Oration in Modern Memory, Harvard University Press 2019). To, pomimo obecności w programie studiów wielu zajęć prowadzonych w języku angielskim i właściwych metod weryfikacji efektów uczenia się uniemożliwia weryfikację i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+ w przypadku, gdy wskazane translatorium nie zostanie uruchomione. Program studiów II stopnia nie przewiduje bowiem innych zajęć, na których możliwa jest ocena rozwoju poziomu biegłości językowej.

Prace etapowe generalnie potwierdzają poziom osiągania przez studiujących efektów uczenia się. Rodzaj prac, forma, tematyka i metodologia oraz stawiane im wymagania są zróżnicowane i dostosowane do poziomu oraz profilu studiów, a także efektów uczenia się w dyscyplinie filozofia. Szczegółowa analiza prac etapowych wskazuje, że od studiujących wymaga się określonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na jej podstawie można też stwierdzić, że studiujący w większości wypadków otrzymują informacje zwrotne na temat osiąganych efektów uczenia się. Nie wszystkie prace etapowe zostały jednak przekazane zespołowi oceniającemu i nie we wszystkich widoczne były informacje zwrotne.

Prace dyplomowe potwierdzają osiągnięcie przez studiujących założonych efektów uczenia się. Wskazują na przygotowanie do uczestnictwa w badaniach naukowych (I stopień) oraz na możliwość podejmowania samodzielnych badań pod opieką promotorów (II stopień). Przegląd losowo wybranych prac dyplomowych wskazuje, że ich poziom jest zróżnicowany, co jednak nie w każdym wypadku odzwierciedlają oceny promotorów i recenzentów. Niektóre oceny są zawyżone. Same recenzje prac przygotowane są natomiast starannie i szczegółowo.

Uczelnia udokumentowała osiągnięcia naukowe studiujących (w postaci aktywnego uczestnictwa w konferencjach naukowych oraz w postaci publikacji). To potwierdza, że studenci są przygotowani do prowadzenia (I stopień) oraz prowadzą (II stopień) działalność naukową.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Nie zawsze jednak umożliwiają one właściwy dobór kandydatów. Dopuszczają bowiem możliwość przyjęcia na studia kandydatów nieposiadających wstępnej wiedzy i umiejętności na

poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie języka angielskiego, w którym prowadzona jest część zajęć zarówno na studiach I jak i II stopnia

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste ogólne zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym. Brak jest natomiast przyjętych i opublikowanych kryteriów dyplomowania właściwych dla kierunku filozofia oraz dopracowanych sposobów potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się jednak nie zawsze pozwala na rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny nie zawsze są zorientowane na studenta, nie w każdym wypadku umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również nie zawsze pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się (ze względu rozbieżności między programem studiów, a sylabusami oraz sposób przygotowania sylabusów), w tym w szczególności ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+ na studiach II stopnia. Pozwalają natomiast na rzetelną i wiarygodną ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Nie wszystkie prace etapowe i egzaminacyjne potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się (część prac nie została przekazana ZO PKA), natomiast prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, osiągnięcie efektów uczenia się potwierdzają. Brak jest danych na temat pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalszej edukacji.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. Możliwości przyjęcia na studia I i II stopnia kandydatów nieposiadających wstępnej wiedzy i umiejętności w zakresie języka angielskiego, w którym prowadzona jest część zajęć, na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
2. Braku informacji na temat oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów na studia, wymagań sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
3. Braku przyjętych dla kierunku jednoznacznych sposobów potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.
4. Braku zasad, procedur i kryteriów dyplomowania specyficznych dla kierunku filozofia (na I i II stopniu studiów).
5. Niespójność pomiędzy ogólnymi efektami uczenia się i ich uszczegółowieniem w odniesieniu do zajęć (zapisy w sylabusach), w tym dotyczącej opanowania języka obcego na poziomie B2+ na studiach II stopnia oraz nieprawidłowości polegającej na kopiowaniu w sylabusach ogólnych efektów uczenia się zamiast ich uszczegóławianiu, jak również braku jasnych i precyzyjnych, a tym samym gwarantujących bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, zasad weryfikacji i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się (ogólnikowe informacje w sylabusach zajęć m.in. na temat kryteriów oceniania).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uwzględnienie w dokumentach określających warunki rekrutacji informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
2. Rekomenduje się przyjęcie dla kierunku sposobów potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Zalecenia

1. Zaleca sformułowanie kryteriów rekrutacji gwarantujących dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie języka angielskiego, w którym prowadzona jest część zajęć.
2. Zaleca się sformułowanie specyficznych dla kierunku filozofia zasad, procedur i kryteriów dyplomowania, wskazujących wymagania merytoryczne i formalne stawiane pracom dyplomowym, z rozróżnieniem na pierwszy i drugi stopień studiów.
3. Zaleca się uspoźnienie ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się (uporządkowanie zapisów w sylabusach), w tym związanych z opanowaniem języka obcego na poziomie B2+ na studiach II stopnia oraz sformułowanie w sylabusach szczegółowych efektów uczenia się zamiast kopiowania efektów ogólnych, jak również zaleca się jasne i precyzyjne, gwarantujące bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, sformułowanie zasad i kryteriów ocenienia na poziomie poszczególnych zajęć (zapisy w sylabusach).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczycielki i nauczyciele akademicki, prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy. Efekty ich badań prezentowane są na konferencjach i publikowane w renomowanych polskich i zagranicznych wydawnictwach i czasopismach. Badania nauczycieli i nauczycielek akademickich obejmują różne subdyscypliny filozoficzne, co pozwala na kompetentne prowadzenie zajęć, które są przewidziane w programie studiów I i II stopnia, także te, dzięki którym studium nabywają kompetencje pozwalające na prowadzenie badań naukowych. Duża część kadry prowadzącej zajęcia na kierunku uczestniczyła w prowadzeniu seminariów dyplomowych (licencjackich i magisterskich), pełniąc funkcję promotorów.

Zajęcia na kierunku prowadzi / kształcenie na kierunku realizuje 40 osób. Zdecydowana większość z nich – 35 osób zatrudniona jest na stanowisku badawczo-dydaktycznym. 5 osób zatrudniono na stanowisku badawczym. 5 nauczycieli akademickich posiada tytuł profesora, 21 stopień naukowy doktora habilitowanego, 10 osób to doktorzy, 2 posiadają tytuł magistra i zatrudnione są na pół etatu. Do tego zajęcia na kierunku w ramach praktyk prowadzą 3 osoby z tytułem zawodowym magistra, studiujące w Szkole Doktorskiej. W latach 2021-2023 awanse naukowe uzyskało 7 osób – 1 tytuł profesora, 5 stopień naukowy doktora habilitowanego, 1 – stopień naukowy doktora. Liczebność

kadry w stosunku do liczny osób studiujących oraz stabilność zatrudnienia umożliwiają prawidłową realizacją zajęć. Ze względu na niewielką liczbę studentek i studentów, które studiują na późniejszych latach studiów możliwy jest indywidualny kontakt z prowadzącymi zajęcia.

Nauczyciele i nauczycielki akademickie posiadają kompetencje dydaktyczne pozwalające na prowadzenie zajęć, w tym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Metody i techniki te wykorzystywane są w celu usprawnienia organizacji i przeprowadzania zajęć stacjonarnych. Platformy takie jak MS Teams czy Moodle są miejscami, w których zamieszczane są przez uczących materiały dydaktyczne. Służą też do przesyłania zadań i komunikowania się w ramach danej grupy. Większość nauczycieli i nauczycielek posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie pracy akademickiej. Jedynie 2 osoby, które zostały zatrudnione zaraz po zakończeniu studiów magisterskich doświadczenie to dopiero zaczęły nabywać (ich zajęcia podlegają superwizji doświadczonego pracownika naukowego). Uczelnia monitoruje i wspiera podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników, umożliwiając im uczestnictwo w szkoleniach podnoszących kwalifikacje dydaktyczne z czego korzysta część kadry.

Przydział zajęć pozwala na prawidłową ich realizację. Nauczyciele akademicy, a także osoby z tytułem zawodowym magistra (2 osoby zatrudnione zaraz po studiach i 3 doktoranci ze Szkoły Doktorskiej) prowadzą badania i posiadają udokumentowany dorobek naukowy powiązany z przydzielanymi im zajęciami.

Obciążenie godzinowe nauczycielek i nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Nauczyciele akademicy nie są nadmiernie obciążeni godzinowo, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są jedynie jako wsparcie zajęć z zasady prowadzonych w formie stacjonarnej.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku jest transparentny. Jest też adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uwzględniany w szczególności jest ich dorobek naukowy, doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Polityka kadrowa opiera się na przepisach, które obowiązują na Uczelni, w tym na wytycznych przyjętych w ramach Wydziału. Brane pod uwagę są m.in. takie kwestie jak posiadanie odpowiedniego i wyróżniającego się dorobku naukowego, potrzeby naukowe i dydaktyczne kierunku, budowanie potencjału naukowego przez zatrudnianie osób publikujących w wysoko punktowanych wydawnictwach i znających języki obce.

Uczelnia zapewnia nauczycielom i nauczycielkom akademickim możliwość uczestnictwa w szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne (w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Są to przede wszystkim szkolenia w ramach różnych centralnych projektów związanych z umiędzynarodowieniem, nowoczesnymi metodami i narzędziami dydaktycznymi, obsługą platform internetowych, umiejętnością oceniania zajęć, tutoringiem akademickim, komunikacją interpersonalną czy metodyką nauczania.

Studenci mają możliwość oceny zajęć prowadzonych przez nauczycielki i nauczycieli akademickich w formie anonimowych ankiet. Ich wyniki są skrupulatnie analizowane przez osoby zarządzające Wydziałem. Na kierunku prowadzone są także hospitacje zajęć dydaktycznych, a ich wyniki brane są pod uwagę podczas przydzielania zajęć dydaktycznych. W sytuacji występowania zastrzeżeń Dziekan lub prodziekan przeprowadza rozmowy wyjaśniające z pracownikami. W skrajnych wypadkach może

zostać zastosowana procedura nieprzedłużania zatrudnienia z pracownikiem źle wywiązującym się z obowiązków dydaktycznych.

Ocena okresowa dotyczy wszystkich osób prowadzących zajęcia na kierunku. Bierze ona pod uwagę osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne. Ocena pracy dydaktycznej ma wpływ na przyznawanie dodatków motywacyjnych oraz nagród Rektora UŁ. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie (biorące pod uwagę studenckie ankiety i przeprowadzone hospitacje zajęć) służą ponoszeniu kompetencji kadry i kształtowania indywidualnych ścieżek rozwoju.

Uczelnia stwarza warunki sprzyjające rozwojowi kadry. Funkcjonuje wspomniany wyżej system zachęt w postaci dodatku motywacyjnego i nagród rektorskich. Podczas spotkania zespołu oceniającego z pracownikami kierunku wybrzmiała jednak kwestia niewystarczającego wsparcia Uczelni w zakresie zaopatrzenia ich w sprzęt komputerowy potrzebny do prowadzenia nauki i dydaktyki. W niewielkim stopniu finansowane są także, co zgłaszały osoby obecne na spotkaniu, wyjazdy na krajowe i zagraniczne konferencje naukowe.

Polityka kadrowa obejmuje procedury rozwiązywania konfliktów i reagowania na nieprawidłowości. Uczelnia, w zeszłym roku przyjęła procedurę antydyskryminacyjną i antymobbingową, która zawiera procedury postępowania w sytuacjach konfliktów związanych z niewłaściwym traktowaniem pracownika. Powołany został też Koordynator ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji i Mobbingowi oraz odpowiedni Zespół ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji oraz Komisja Antymobbingowa. Opracowane zostały przez Uczelnię także formularze zgłoszeniowe, na których można składać skargi.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Filozofii użytkuje sześć sal dydaktycznych oraz pięć sal naukowo-dydaktycznych. Ma też do dyspozycji dwie sale dydaktyczne w przylegającym tzw. nowym budynku (w którym mieści się również Biblioteka Humanistyczna). Ponadto współużytkuje aulę, która znajduje się również w nowym budynku. Wszystkie te pomieszczenia są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filozofia i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W siedmiu salach znajdują się komputery oraz rzutniki. Dzięki współpracy z English Language Center UŁ w trzech z nich zamontowano tablice interaktywne. Ponadto we wszystkich salach zajęciowych znajduje się sprzęt projekcyjny (projektory multimedialne i ekrany) oraz komputery do prezentacji. Katedry są wyposażone w komputery stacjonarne, laptopy, tablety, przenośny projektor, urządzenia wielofunkcyjne, drukarki. Sprzęt ten wykorzystywany jest częściowo w pracy dydaktycznej, częściowo w pracy naukowej i do realizacji obowiązków administracyjnych. Oprócz tego sekretariat Instytutu Filozofii dysponuje laptopami i przenośnym rzutnikiem, które w razie potrzeby mogą służyć nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia w salach seminaryjnych. Komputery przeznaczone do prezentacji wyposażone są w standardowe głośniki, a oprócz tego w jednej z sal znajduje się wysokiej jakości sprzęt nagłośnieniowy, który umożliwia przeprowadzenie zajęć, dla których niezbędne jest wykorzystanie fragmentów utworów muzycznych.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne spełniają odpowiednie wymagania i umożliwiają prawidłową realizację zajęć w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Liczba sal dydaktycznych i ich wyposażenie są dostosowane do liczby studentów kierunku filozofia oraz dostosowane do liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Studenci kierunku filozofia korzystają głównie z zasobów Biblioteki Humanistycznej, mieszczącej się w budynku, w którym prowadzone są zajęcia. Placówka wyposażona jest w najnowszej generacji sprzęt, m.in. we wrzutnię służącą do zwrotu książek oraz system RFID. Ponadto dla studentów i pracowników dydaktycznych dostępny jest skaner. Biblioteka posiada 13 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, a na terenie placówki można korzystać z sieci Wi-Fi.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej przez studentów kierunku.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP. Brak jest jedynie w tej chwili dostępnego pomieszczenia socjalnego dla kadry ocenianego kierunku.

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań lub realizacji projektów.

Budynek, w którym prowadzone są zajęcia i badania naukowe związane z ocenianym kierunkiem, wyposażony jest w windę i podjazd, a klatki schodowe w schodołazy do ewentualnego transportu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Znajdują się w nim trzy toalety dla osób z niepełnosprawnościami. Nie ma też żadnych barier do korzystania przez te osoby z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Zapewnione jest zatem pełne dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Sieć Wi-Fi dostępna jest na terenie całego Instytutu Filozofii. Streaming zajęć dydaktycznych odbywa się za pośrednictwem platformy Teams/YouTube. Systemem informatyczny USOS służy społeczności UŁ do zarządzania tokiem studiów. Jego rozszerzenie USOSweb stanowi główny interfejs dla nauczycieli akademickich i studentów. Mobilny USOS jest z kolei aplikacją mobilną (w wersji na systemy Android i iOS) dającą dostęp do części funkcji realizowanych w USOSweb oraz do funkcji przeznaczonych specjalnie dla urządzeń mobilnych. Aplikacja MyUNILodz, mobilna aplikacja studencka powstała w ramach projektu „(Nie)Pełnosprawny Student UŁ” współfinansowanym przez Unię Europejską ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego, umożliwia dotarcie do najważniejszych informacji. Na Uczelni działają również internetowy informator ECTS oraz APD (Archiwum Prac Dyplomowych) – serwis internetowy pełniący rolę repozytorium prac dyplomowych, który wspiera zdalny proces przebiegu obrony pracy dyplomowej, w tym wprowadzanie i zatwierdzanie recenzji oraz zdalne wypełnianie i zatwierdzanie protokołu egzaminu dyplomowego. Platforma Moodle wspiera asynchroniczne nauczanie zdalne. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełniają wszystkie wymagania określone standardem kształcenia. Zapewniony jest również dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filozofia, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. W Bibliotece znajduje się piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów.

Zasoby są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej. Za pośrednictwem strony Biblioteki UŁ można używać zasobów elektronicznych subskrybowanych przez uczelnię tj. baz elektronicznych oraz pełnotekstowych wersji artykułów z czasopism zagranicznych. Dostęp do tych nich uwarunkowany jest uprzednim zapisaniem się do BUŁ (lista baz i czasopism zagranicznych podlega corocznej weryfikacji).

Możliwość korzystania z zasobów jest dostępna również dla osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów, w tym osobom z niepełnosprawnością

narządu wzroku. Materiały dydaktyczne, opracowane w formie elektronicznej, są udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, i są dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Na ocenianym kierunku prowadzone są okresowe przeglądy, w którym infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają ocenie we wszystkich aspektach określonych w standardzie kształcenia. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. W przeglądach dotyczących infrastruktury i wyposażenia uczestniczą nauczyciele akademicy, inne osoby prowadzące zajęcia oraz studenci. Wyniki tych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów wykorzystywane są do doskonalenia całej infrastruktury, wyposażenia i zasobów, wykorzystywanych na ocenianym kierunku studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowana poniżej rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego uchybienia nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się stworzenie pomieszczenia socjalnego dla kadry kierunku.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Do najważniejszych instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego na ocenianym kierunku należą: Fundacja Urban Forms, Hub Kultury – Strefa Kino Charlie, XXX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, Publiczne Liceum Ogólnokształcące Uniwersytetu Łódzkiego. Do niedawna w tym gronie znajdowała się również Księgarnia Do Dzieła. Przedstawiciele pracodawców biorą udział w pracach Rady Partnerów Wydziału Filozoficzno-Historycznego.

Oceniając powyższy dobór należy stwierdzić, że Uczelnia prawidłowo określiła rodzaj, zasięg i zakres instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi prowadzi współpracę w zakresie projektowania i realizacji programu kształcenia. Jest on zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną *nauk humanistycznych* oraz z wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku *filozofia*.

Współpraca przy projektowaniu programu studiów odbywa się w sposób nieformalny, lecz skuteczny i realny. Zidentyfikowano m.in. następujące przykłady wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów:

1. wprowadzenie do zajęć treści związanych z społecznym i filozoficznym aspektem sztuki ulicy w wyniku konsultacji z Fundacją Urban Forms;
2. zmiany formy niektórych zajęć z czysto wykładowych na projektowe, w wyniku współpracy z Księgarnią do Dzieła.

Na ocenianym kierunku proces współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji programu przebiega w sposób cykliczny, zróżnicowany oraz stały. Analiza tego procesu pozwala również stwierdzić, że realizowane inicjatywy dobrane zostały adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów na kierunku filozofia oraz osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się.

Do najważniejszych działań przy realizacji programu studiów należy zaliczyć poniższe, różnorakie formy współpracy takie jak:

1. realizowana z Fundacją Urban Forms wieloletnia współpraca przy organizowaniu Międzynarodowej Konferencji Aesthetic Energy of the City, a także wszelkich działań związanych ze sztuką ulicy i jej społeczno-filozoficznymi aspektami, w których biorą udział nauczyciele i studenci ocenianego kierunku;
2. realizowane z XXX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi debaty oksfordzkie, przygotowywane i projektowane przez studentów kierunku;

3. realizowane wspólnie z Hubem Kultury – Strefą Kino Charlie spotkania filozoficzne, łączące projekcje filmów z dyskusjami dotyczącymi wątków filozoficznych z nimi związanych;
4. współpraca przy organizacji Olimpiady Filozoficznej – w tym konsultacje dla uczniów Publicznego Liceum Ogólnokształcące Uniwersytetu Łódzkiego.

Na wizytowanym kierunku prowadzone jest badanie losów absolwentów, którego wyniki są brane pod uwagę w procesie doskonalenia programu studiów.

Uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym głównie w sposób nieformalny, poprzez rozmowy z przedstawicielami instytucji. Obejmują one kwestie określone w standardzie kształcenia. Brak jest sformalizowanej formy przeglądu współpracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się sformalizowanie relacji z głównymi instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego na kierunku na doskonalenie programu studiów na kierunku.
2. Rekomenduje się wprowadzenie przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i podstawowej dokumentacji z tym związanej.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na ocenianym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Umiędzynarodowieniu sprzyjają obecność zajęć w języku angielskim zarówno na I jak i na II stopniu studiów. Prócz obowiązkowych lektoratów z języka nowożytnego na I stopniu studiów studentki i studenci uczestniczą w zajęciach prowadzonych w języku angielskim lub z jego wykorzystaniem takich jak: *ćwiczenia w języku obcym* (w wymiarze 120h – 4x30h i po 5 ECTS) i *translatoria* (wymiar 90h – 3x30h i po 4 ECTS). Podobnie pomyślane są zajęcia sprzyjające umiędzynarodowieniu na studiach II stopnia. Także są to *ćwiczenia w języku obcym* (w sumie 90h – 3x30h, po 5 ECTS) i *translatoria* (razem 90h – 3x30h, po 4 ECTS).

Prowadzący zajęcia na kierunku przygotowują ponadto ofertę ćwiczeń konwersatoryjnych w języku angielskim, adresowaną do studentek i studentów przyjeżdżających na Uczelnię w ramach programu Erasmus+. Studiujący, w ramach programu Erasmus+, mają możliwość uczestniczenia (poza zajęciami przewidzianymi w programie studiów) w wykładach nauczycielek i nauczycieli przyjeżdżających z zagranicznych uczelni partnerskich. Stała obecność zajęć w języku angielskim, możliwość kontaktu ze studiumjącymi z zagranicznych uniwersytetów w ramach różnych programów wymiany akademickiej oraz uczestniczenie w zajęciach zagranicznych gości w wysokim stopniu sprzyja umiędzynarodowieniu kierunku.

Nauczycielki i nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania w językach obcych, o czym świadczą liczne obcojęzyczne publikacje, wystąpienia na konferencjach oraz współpraca prowadzona z naukowcami z zagranicznych ośrodków naukowych. Część osób uczestniczy w wyjazdach i stażach (dydaktycznych i naukowych) oraz przygotowuje wykłady i warsztaty wykorzystujące możliwości jakie daje prowadzenie ich i uczestnictwo w formie zdalnej (np. zajęcia online dla nauczycieli i nauczycielek z Ukrainy, zdalny kurs dotyczący sztucznej inteligencji dla uczniów szkół zagranicznych). Międzynarodowa aktywność (zarówno nauczycieli jak i studiumjących) rozwijana jest także przy okazji organizacji międzynarodowych konferencji naukowych przy Instytucie Filozofii UŁ. Obecne jest instytucjonalne i finansowe wsparcie dla tej działalności.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia podlega systematycznym ocenom (także z udziałem studiumjących), a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz zwiększeniem intensywności wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Oferta wsparcia w procesie kształcenia zapewniana studentom ocenianego kierunku jest stale rozwijana i w znacznym stopniu przybiera charakter stały i kompleksowy. Do obsługi administracyjnej i dydaktycznej wykorzystywane są współczesne technologie, adekwatne do celów i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów, osiągania zakładanych efektów uczenia się i przygotowania do wejścia na rynek pracy.

W ramach jednostki w ciągu ostatnich dwóch lat wprowadzone zostały zmiany korzystnie wpływające na bezpośredni kontakt z nowo przyjętymi studentami. Wcześniejsze spotkania zapoznawcze nabrały bardziej zorganizowanej formy w postaci Welcome Days. Podczas nich osoby rozpoczynające studia mogą poznać Władze wydziału, Instytutu i jednostki takie jak Akademickie Centrum Wsparcia. Jednocześnie dowiadują się o swoich prawach i obowiązkach, a także dostępnych możliwościach wyjazdów, stypendiów lub innych form rozwoju. Na spotkaniu obecni są również opiekunowie, którzy wcześniej byli powoływani wyłącznie na czas pierwszego semestru studiów, a od roku odpowiadają za wspieranie studentów danego kierunku przez cały cykl kształcenia.

Wsparcie związane z obsługą infrastruktury informatycznej zapewnia Centrum Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego oraz wydziałowy administrator, a zarazem koordynator systemu obsługi studiów. Studenci, jako posiadacze uczelnianych kont, chwalać też sobie aplikację mobilną MyUniLodz. Za jej pośrednictwem mają uproszczony dostęp do systemu obsługi studiów, szerokiej bazy wiedzy na temat Uniwersytetu i jego oferty oraz dostają powiadomienia o aktualnościach i ważnych komunikatach, w tym zbliżających się godzinach i dniach rektorskich i dziekańskich. Co istotne w ramach zakładki „Baza wiedzy” znajdują się kompleksowe informacje dotyczące wydziałów, jak

również Akademickiego Centrum Wsparcia, biblioteki, domów studenckich, stypendiów, możliwości wyjazdowych oraz dostępnych form dodatkowej aktywności (artystycznej, sportowej, kulturalnej i społecznej).

Na mocy przepisów Regulaminu studiów studenci mają możliwość uzyskania wielu dostosowań odbywania i organizacji studiów, w tym: zaliczenia z zajęć na podstawie uczestnictwa w pracach badawczych, powtarzania zajęć lub roku studiów. Do uzyskania indywidualnej organizacji studiów uprawnieni są studenci doświadczający problemów zdrowotnych, opiekujący się osobami z niepełnosprawnościami, studentki w ciąży, rodzice oraz osoby realizujące studia poza Uczelnią (np. w ramach programu mobilnościowego). Dla poszczególnych wydziałów powstały załączniki doszczegóławiające poszczególne przepisy Regulaminu. Przykładowo, aby ubiegać się o indywidualny plan lub program studiów, studenci Wydziału Filozoficzno-Historycznego powinni byli w roku wcześniejszym uzyskać średnią ocen co najmniej 4,0. Natomiast wśród osób pierwszorocznych uprawnieni do IPS są wyłącznie finaliści i laureaci olimpiad przedmiotowych.

Uczelnia zapewnia dostęp do zróżnicowanej oferty świadczeń materialnych, zarówno przyznawanych na mocy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jak i przez podmioty zewnętrzne. Studenci są regularnie informowani na temat aktualnych naborów na stypendia: socjalne, Rektora, dla osób z niepełnosprawnościami, dla studentów międzynarodowych i zapomogi. Szczegółowe zasady zawarte są w Regulaminie świadczeń stypendialnych dla studentów i doktorantów, a informacje dodatkowe takie jak terminarz wypłat i naborów publikowane są na uczelnianych platformach. Ponadto Uniwersytet Łódzki oferuje możliwość zakwaterowania w 1 z 10 domów studenckich, których przyznawanie określa Regulamin przydzielania i korzystania z miejsc w Domu Studenta Uniwersytetu Łódzkiego.

Osoby wyróżniające się wybitnymi osiągnięciami mają do dyspozycji bogatą ofertę stypendiów świadczonych przez podmioty zewnętrzne. Oprócz stypendium Rektora dla osób z wybitnymi osiągnięciami, studenci informowani są o możliwości wnioskowania o: stypendium Ministra, stypendium Miasta Łodzi i stypendium Marszałka Województwa Łódzkiego. Ponadto pracownicy zachęcają do ubiegania się o udział w programach Santander Universidades, Fulbright Graduate Student Award, chińskich stypendiach rządowych lub stypendiach międzynarodowych w Niemczech i Francji.

Rozwijaniu działalności sportowej sprzyja funkcjonowanie sekcji różnych dyscyplin w ramach Akademickiego Związku Sportowego. Ponadto w ramach Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ funkcjonuje pływalnia, której terminarz otwarcia na bieżąco udostępniany jest na stronie internetowej. Najtańsze wejścia przysługują właśnie studentom i pracownikom Uczelni.

Osoby uzdolnione artystycznie mają możliwość dołączenia do Chóru Akademickiego, Zespołu Muzyki Narodów Słowiańskich oraz Zespołu Pieśni i Tańca. Pozostali zainteresowani mogą skorzystać ze współpracy jednostki z lokalną fundacją streetart-ową lub zainspirować się bogatą kolekcją plakatów Instytutu Filozofii, wyeksponowaną na wydziałowych korytarzach. Chętne osoby mogą wówczas otrzymać wsparcie merytoryczne w pisaniu i publikowaniu tekstów dotyczących sztuki plakatowej. Także na prośbę studentów organizowane są dodatkowe wystawy. Ostatnie dwie odbyły się w maju 2023 r. i w 2021 r., przy wsparciu pracowników Instytutu Filozofii, ale studenci ocenianego kierunku nie brali w nich udziału.

Na Uniwersytecie aktywnie działa Biuro Karier odpowiedzialne za systematyczne wspieranie studentów i monitorowanie losów absolwentów na rynku pracy. Pracownicy Biura organizują

dodatkowe spotkania i szkolenia, z których część dostępna jest online. Wraz z uczelnianym Centrum Współpracy z Otoczeniem realizowane są Targi Pracy, uwzględniające przedstawicieli różnorodnych branży.

Od ponad 3 lat rozwijana jest oferta Akademickiego Centrum Wsparcia UŁ, a na Wydziale powołano w tej sprawie Pełnomocniczkę ds. dostępności. Dzięki temu zarówno osoby z niepełnosprawnościami jak i z zaburzeniami psychicznymi mogą wnioskować (stacjonarnie bądź mailowo) o wsparcie asystenta dydaktycznego. Oferowana pomoc obejmuje także wsparcie dla kandydatów, dostosowanie zajęć sportowych, transport i wypożyczalnię dodatkowego sprzętu. Ponadto w Centrum zatrudniony jest tłumacz polskiego języka migowego. Natomiast wszystkim studentom udostępniono pulę bezpłatnych konsultacji edukacyjnych, neurologopedycznych i psychologicznych (dostępnych jest 6 psychologów i 1 psychiatra).

Kolejną istotną strukturę Uczelni stanowi Biuro Współpracy z Zagranicą. Na stronie Uczelni wydzielone są zakładki przedstawiające ogólne informacje o dostępnych wyjazdach w ramach programu Erasmus+ bądź wspomnianych wcześniej stypendiów. W przypadku podstrony pierwszego programu należy podkreślić niezwykle praktyczne uzupełnienie jej o odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Zainteresowani studenci mogą dowiedzieć się więcej poprzez kontakt z pracownikami Biura i wydziałowymi koordynatorami, odpowiadającymi za proces rekrutacyjny. Od nich też wsparcie mogą uzyskać osoby przyjeżdżające.

Wydziałowa inicjatywa utrzymania funkcji opiekuna kierunku na okres dłuższy niż 1 semestr spotkała się z uznaniem i niniejsze rozwiązanie zostało przyjęte na całym Uniwersytecie. Swoje pytania, prośby i skargi studenci wszystkich lat mogą zatem kierować do opiekuna oraz do Kierownika Instytutu Filozofii. Osobą rozpatrującą odpowiednie wnioski jest Prodziekan ds. studenckich. Uczelnia zapewnia możliwość odwoływania się od decyzji zarówno w sprawach organizacyjnych, jak i materialnych. Przedstawiona kolejność jest również rekomendowaną studentom ścieżką postępowania. Na każdym z etapów pisma można przekazywać elektronicznie i tradycyjnie.

Powyższe jednostki biorą udział także w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych. Na poziomie wydziałowym należy docenić postawę osób na stanowiskach kierowniczych, które zajmują się zgłaszanymi problemami w sposób rzetelny i możliwie bezstronny. Przyjmowany przezeń sposób reagowania bywa traktowany jako wzorzec zmian wprowadzanych w innych jednostkach Uczelni. Przykładem są przekazane prowadzącym przez Dziekana wskazówki dotyczące komunikacji i wspierania studentów transpłciowych.

W przypadku przekazywania spraw do rozpatrywania przez jednostki "pozawydziałowe" zdarzają się problemy. W czasie poprzedniej kadencji Władz Rektorskich powołana została Komisja ds. przeciwdziałania dyskryminacji, która obecnie nie funkcjonuje. Ze względu na deklarowane prace nad zmianami organizacyjnymi nowy skład osobowy nie został powołany. Działanie wyłącznie Komisji dyscyplinarnych jest niewystarczające, co zostało też podkreślone przez przedstawicieli społeczności akademickiej.

Od 2017 r. Uniwersytet przyznaje dofinansowania w ramach studenckich grantów badawczych. Powyższe możliwości cieszą się jednak niską popularnością wśród osób związanych z ocenianym kierunkiem. Ostatnie z grantów dla studentów filozofii zostały przyznane w 2019 r., a nieliczni wnioskujący z lat późniejszych nie byli włączani do grona laureatów.

Do dalszego podejmowania nauki zachęcać może perspektywa otrzymania Karty Absolwenta UŁ uprawniająca m.in. do zniżki na studia podyplomowe. Co ważniejsze na Wydziale organizowane są spotkania z absolwentami poszczególnych kierunków (w tym filozofii). Ich uczestnicy dowiadują się, jak studia wpłynęły na rozwój osobisty i zawodowy zaproszonych gości.

Studenci ocenianego kierunku bardzo dobrze oceniają kontakt ze znaczną częścią kadry dydaktycznej i administracyjnej. Nauczyciele akademicki udostępniają dodatkowe godziny konsultacji, czego przykładem są prowadzone na prośbę studentów uzupełniające zajęcia z greki i łaciny. Na wydziale powoływani są odpowiedni opiekunowie i pełnomocnicy. Pracownicy dziekanatu delegowani są do poszczególnych lat i kierunków. Godziny otwarcia biura są zróżnicowane, a kontakt umożliwiony jest zdalnie, jak i stacjonarnie. Władze Wydziału i instytutu podejmują się organizacji spotkań ze studentami, z podziałem na kierunki, co najmniej raz w roku. W październiku 2023 r. z inicjatywy Pełnomocniczki ds. dostępności (we współpracy z Akademickim Centrum Wsparcia) zorganizowano stacjonarne szkolenia dotyczące niepełnosprawności i trudności utajnionych.

Spośród pracowników naukowych powoływany jest opiekun koła naukowego. Związane z ocenianym kierunkiem jest studenckie koło IDEA. Jego członkowie co roku organizują ogólnopolską konferencję Łódzkie Warsztaty Filozoficzne. Wsparcie otrzymują również od Wydawnictwa UŁ, które pomaga w realizacji Spotkań z IDEA, popularyzujących problemy filozoficzne z nakierowaniem na osoby niezwiązane z uczelnią. Podobną inicjatywę stanowią Wielkie Pytania Filozoficzne, czyli seria podcastów opublikowanych na niezależnym portalu w 2021 r.

Przedstawiciele samorządu w niewielkim stopniu współpracują z Władzami Instytutu, a do grona członków nie dołączył nikt, kto studiowałby filozofię. Niezbędne wsparcie zapewniane jest ze strony Władz Wydziału i Uniwersytetu. Reprezentacja studencka jest uwzględniona w różnych komisjach i gremiach oraz podczas spotkań z osobami pierwszorocznymi. Władze Wydziału zawiadamiają o zmianach wprowadzanych na kierunkach i proszą o ich udokumentowane zaopiniowanie.

W ramach co semestralnej ewaluacji zajęć nie zostały zawarte pytania szczególnie dedykowane któremuś z obszarów wsparcia. Studenci potrzebujący wyrazić w ten sposób swoją opinię, mają do dyspozycji wyłącznie pole komentarzy, które również podlega analizie. Dotychczas jako forma przeglądu w strukturach wydziałowych sprawdzały się cykliczne spotkania prodziekana ze studentami. Przykładem ich efektywności jest skierowane do Władz Uczelni pismo z 2024 r. podpisane przez dziekanów i dyrektorów. Jego tematem jest rozszerzenie możliwości wspierania studentów ze szczególnymi potrzebami, wraz z zaproponowaną listą rozwiązań.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest stale rozwijane, wszechstronne i przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się. Pracownicy Wydziału uwzględniają zróżnicowane potrzeby studentów, a ich pomoc w znacznym stopniu sprzyja rozwojowi studentów. Władze sprawujące bezpośrednią opiekę nad ocenianym kierunkiem podejmują szereg starań, by zapewnić: dostępność i kompetentną pomoc nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych w zakresie wspierania procesu uczenia się, osiągania efektów uczenia się, rozwiązywania spraw studenckich oraz przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Poprzez zachęcanie i wspieranie dodatkowej działalności próbują motywować studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się i osiągania dodatkowych wyróżnień. Nie wszystkie przyjmowane rozwiązania mają charakter systemowy, a działania doraźne bywają niewystarczające.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega cyklicznym przeglądom w formie kontaktu bezpośredniego podczas dedykowanych spotkań oraz za pośrednictwem przedstawicieli studentów w gremiach wydziałowych i uczelnianych. Działania doskonalące powstają na przedstawianych wówczas uwag lub z inicjatywy własnej właściwych pracowników.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących istotnego braku funkcjonowania ciał dbających o bezpieczeństwo i przeciwdziałających aktom przemocy i dyskryminacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podjęcie działań wspierających rozwój i gratyfikowanie działań wybitnych studentów i studentek ocenianego kierunku.

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie zmian zapobiegających przerwom funkcjonowania organów przeciwdziałających i rozstrzygających sprawy konfliktowe.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uniwersytet Łódzki prowadzi kilka portali zapewniających szeroki i bieżący dostęp do informacji. Osoby zainteresowane kierunkiem filozofia oraz ofertą Uczelni mają do dyspozycji stronę podstawową, stronę rekrutacyjną oraz biuletyn informacji publicznej. Każda z nich jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym sprzętem i oprogramowaniem.

Zaktualizowane strony internetowe Uniwersytetu Łódzkiego funkcjonują obecnie jako tak zwany multiportal. Otwierając stronę główną, użytkownik proszony jest o wskazanie interesującego go wydziału i określenie swojej roli (kandydat/student/doktorant/pracownik/absolwent). Forma ta ma na celu dostosowanie treści strony w zależności od przewidywanych potrzeb. Jest to jednak konstrukcja wymagająca niekiedy dodatkowego czasu oczekiwania, na co skarżą się niektórzy użytkownicy.

Angielska wersja językowa portalu zawiera podstawowe informacje kontaktowe, dotyczące rekrutacji lub przyjazdów w ramach wybranych programów stypendialnych. Dostosowania stron do potrzeb osób z niepełnosprawności są ograniczone, co zostało opisane szerzej w ramach zaktualizowanej deklaracji dostępności. Możliwości związane ze zmianą kontrastu/kolorów oraz zmianą wielkości liter bywają utrudnione bądź funkcjonują za pośrednictwem korzystania ze skrótów klawiszowych. Ciekawym udogodnieniem jest za to opcja połączenia z tłumaczem polskiego języka migowego.

Wszyscy interesariusze mają dostęp do szczegółowych informacji dotyczących rekrutacji na studia filozofia, obejmujące szczegółowy opis terminarza i kryteriów oceny kandydatów oraz kontakt do podkomisji rekrutacyjnej. Na stronie wydziałowej udostępniono opis kierunku i sylwetki absolwenta, jednak brakuje bezpośredniego dostępu do bazy dokumentów, co skutkuje koniecznością wzmożonych poszukiwań w porównaniu z podstronami innych wydziałów. Istnieją natomiast zakładki zawierające szczegółowe informacje dotyczące: pracowników (ich sylwetki i terminy dyżurów), Akademickiego Centrum Wsparcia, Biura Karier, oferty dostępnych programów mobilności studenckiej i dodatkowych aktywności. Osoby szczególnie zainteresowane uniwersyteckimi wydarzeniami mają możliwość zapisania się do uniwersyteckiego newslettera oraz obserwowania kalendarza akademickiego.

Na stronie uni.lodz.pl przekazywane są informacje dotyczące korzystania z sieci Wi-Fi oraz wykorzystywanych platform. Po zalogowaniu studenci i pracownicy Uczelni zyskują dostęp do systemów uzupełniających zdalną obsługę studiów (aplikacja MyUniLodz, helpdesk, poczta, usos, moodle). Obsługą infrastruktury teleinformatycznej zajmuje się uniwersyteckie Centrum Informatyki. Strona internetowa jednostki zawiera informacje dotyczące zakresu funkcjonowania, składu osobowego i możliwości kontaktu w razie pomocy.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Aktualne programy studiów z efektami uczenia się	TAK
7.	Sylabusy	NIE
8.	Kompletność sylabusów	NIE
9.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
10.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	NIE
11.	Erasmus	TAK
12.	Most	TAK

13.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
14.	Tygodniowy rozkład zajęć / harmonogram zjazdów i rozkład zajęć	TAK
15.	Regulamin studiów	TAK
16.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
17.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	TAK
18.	Biuro Karier	TAK
19.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
20.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE

Monitorowanie aktualności stron Uczelni odbywa się w sposób niesformalizowany. Za aktualność informacji wydziałowych odpowiedzialni są między innymi pracownicy naukowo-dydaktyczni. Uprawnienia do wprowadzania zmian merytorycznych posiadają wydziałowy administrator oraz wybrani pracownicy sekretariatu Instytutu Filozofii. Ocena udostępnianych informacji dokonywana jest systematycznie przez dyrekcję instytutu. Niekiedy jest to też temat posiedzeń Rady Instytutu.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, przejrzystej, zrozumiałej i częściowo zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zawodowych losach absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą osoby odpowiedzialne za strony uczelni. Studenci i inni odbiorcy informacji mają możliwość nieformalnego zgłaszania uwag dotyczących publikowanych treści.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. trudności związanych z dostosowaniem wyświetlania i treści stron do potrzeb osób zagranicznych i z niepełnosprawnościami;
2. braków istotnych elementów dokumentacji związanej z procesem kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań, mających na celu zwiększenie dostępności stron internetowych dla zróżnicowanych grup odbiorców.
2. Zaleca się uzupełnienie wskazanej, brakującej dokumentacji na publicznych stronach internetowych.
3. Zaleca się dokonanie przeglądu portali z uwzględnieniem opinii różnych grup odbiorców.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na Uczelni funkcjonuje wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Struktura tego systemu i zasady działania określono w sposób formalny w Statucie UŁ oraz w uchwale nr 28 Senatu UŁ z dnia 28 września 2020 r. w sprawie funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Rektor UŁ, który powołuje Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, kierowaną przez rektora ds. jakości kształcenia, pełniącą rolę organu opiniodawczo-doradczy rektora. Do jej zadań należy m.in. opracowanie jednolitych dla Uczelni procedur służących doskonaleniu jakości kształcenia, uwzględniających specyfikę dziedzin i dyscyplin naukowych, w których prowadzone jest kształcenie oraz narzędzi zapewniania i zarządzania jakością kształcenia oraz opiniowanie programów studiów przed przedstawieniem ich na posiedzeniu Senatu UŁ. Przy dziekanach działają powoływane przez nich w drodze zarządzenia komisje ds. jakości kształcenia. Powołując komisję, dziekan określa jej skład oraz zadania. Zgodnie z przyjętymi procedurami co najmniej raz w roku akademickim przedmiotem posiedzenia rad wydziałów powinna być ocena jakości kształcenia jednostki. Na poziomie wydziałów działają Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny i procedowne są wieloetapowo. Inicjatywa wychodzi z katedr, proponowane zmiany są opiniowane przez Radę Instytutu Filozofii, w dalszej kolejności przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która rekomenduje je Radzie Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ. Następnie programy lub zmiany programowe kierowane są do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, która po wprowadzeniu poprawek, korekt, sugerowanych zmian i uzupełnień, rekomenduje program Senatowi UŁ. Uchwała Senatu UŁ formalnie zatwierdza wdrożenie programu studiów. Choć programy studiów i wprowadzane w nich zmiany podlegają kilkietapowej weryfikacji, to w przypadku ocenianego kierunku nie przyczyniło się to do zdiagnozowania szeregu błędów formalnych i merytorycznych.

W projektowaniu programu studiów uwzględnia się innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki opartej na dobrej infrastrukturze technicznej, uwzględniając przygotowanie studentów do skutecznego korzystania ze współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalne procedury przyjęte na uczelni.

Na kierunku filozofia nie przeprowadza się w pełni skutecznej opartej o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, systematycznej oceny programu studiów obejmującej co najmniej efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Skutkiem tego nie dostrzeżono np. 1) braku 50% punktów ECTS ujętych w programie studiów uzyskanych w trakcie zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentami, 2) braku indywidualizacji ścieżki kształcenia na poziomie 30% ECTS, 3) braku zasad, procedur i kryteriów dyplomowania specyficznych dla kierunku filozofia na I i II stopniu studiów, 4) niespójności pomiędzy ogólnymi efektami uczenia się i ich uszczegółowieniem w sylabusach.

Udział nauczycieli akademickich w ocenie programu studiów zapewniony jest przez procedurę zakładającą kolejne etapy opiniowania zmian w programie studiów począwszy od poziomu katedry. Udział studentów zapewniony jest m.in. przez możliwość ogólnej opinii o zajęciach dydaktycznych wyrażanej w ankietach studenckich funkcjonujące w systemie USOS. Udział interesariuszy zewnętrznych w ocenie programu studiów ma charakter opinii o wprowadzanych zmianach i ma charakter sformalizowany - Rada Partnerów Wydziału Filozoficzno-Historycznego. Przyjmowane zmiany programowe wynikają z wewnętrznych lub zewnętrznych propozycji, ale nie są wiązane z kompleksową oceną programu studiów i oceną skutków ich wprowadzenia.

Jakość kształcenia na kierunku filozofia podlega systematycznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ostatnia przeprowadzona została w 2019 r. i zakończyła się oceną pozytywną na pełen okres. W Uchwale nr 489/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lipca 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filozofia prowadzonym na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego nie sformułowało żadnych zaleceń.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Uczelni funkcjonuje wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, ale przyjęte procedury nie zapobiegają w pełni błędom, w tym także formalnym. W projektowaniu programu studiów uwzględnia się innowacje dydaktyczne i wykorzystanie współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalne procedury przyjęte na uczelni. Na kierunku nie przeprowadza się systematycznej oceny programu studiów opartej o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne, ale nie w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieskuteczności procedur zatwierdzania i zmiany programu studiów;
2. braku systematycznych i kompleksowych ocen programu studiów;
3. braku spójności między programem studiów a sylabusami opublikowanymi w systemie USOS.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

1. Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.